

1. CHECKLISTA UNDERSÖKNING OM BETYDANDE MILJÖPÅVERKAN

Checklistan nedan utgör grunden i undersökningen om genomförandet av vattentjänstplanen kan antas medföra betydande miljöpåverkan. Checklistan är ett underlag för en samlad bedömning av den effekt som Vattentjänstplanens genomförande bedöms medföra på miljön. Med miljöeffekter (enligt miljöbalken 6 kap 2§) menas effekter på befolkning och dess hälsa, skyddade växt- och djurarter, biologisk mångfald, mark, vatten, landskap, klimat, bebyggelse, kulturmiljö, hushållning med mark och vatten samt hushållning med råvaror och energi.

Observera att bedömningarna är preliminära och kan behöva omvärderas om ny kunskap tillförs.

1.1. Skyddade områden

Beskrivning av värden och risk för påverkan

Inom Mörbylånga kommun finns områden som är skyddade av olika anledningar. Exempel på sådana områden är:

- Riksintressen
- Naturreservat
- Natura-2000-områden
- Naturminnen
- Strandskyddsområden
- Biotopskyddade områden
- Vattenskyddsområden
- Kulturresevat

Påverkan på dessa områden bedöms inte vara betydande eftersom Vattentjänstplanen inte medför någon förändring kopplat till skyddade områden. Inga åtgärder föreslås heller som påverkar dessa värden.

Vattentjänstplanen omfattar hela Mörbylånga kommun, men är ett strategiskt planeringsdokument som i sig inte innebär någon risk för påverkan på skyddade områden. Risk för påverkan på skyddade områden hanteras istället i nästa skede, till exempel i samband med projektering och beslut om nya verksamhetsområden för vattentjänsterna.

Bedömning skyddade områden

Lag om allmänna vattentjänster (LAV) syftar till att säkerställa att vattenförsörjning och avlopp ordnas i ett större sammanhang, om det behövs med hänsyn till skyddet för människors hälsa eller miljön. Frihetsgraden för vattentjänstplanens innehåll är stort och Mörbylånga kommun har valt att fokusera mer på strategiska åtgärder i ett första skede. Det innebär att den första versionen av vattentjänstplanen är mer allmänt hållen och pekar inte uttryckligen ut åtgärder inom skyddade områden.

Vattentjänstplanen förväntas inte innebära någon betydande risk för påverkan på skyddade områden.

1.2. Miljökvalitetsnormer

Beskrivning av status och risk för påverkan

Miljökvalitetsnormer finns för buller, ytvatten, grundvatten och luft.

Buller

Vattentjänster såsom spillvatten, dricksvatten och dagvatten bedöms inte utgöra någon betydande risk för påverkan i form av buller.

Luft

Vattentjänster såsom spillvatten, dricksvatten och dagvatten bedöms inte utgöra någon betydande risk för påverkan på luft.

Ytvatten och grundvatten

I samband med implementeringen av EU:s vattendirektiv har vattenkvaliteten i ytvatten och grundvatten bedömts. Av 11 klassade ytvattenförekomster (kustvatten och vattendrag) i Mörbylånga kommun är det bara ett vattendrag som i dag uppnår god ekologiska status, övriga har måttlig status. Behovet av åtgärder är därför stort för att förbättra vattenstatus och möjliggöra efterlevnad av miljökvalitetsnormerna. För grundvatten uppnår alla vattenförekomsterna god kemisk status.

Vattentjänstplanen syftar till att minska föroreningsbelastning från spillvatten och dagvatten.

Bedömning – påverkan på miljökvalitetsnormer

Planen bidrar till att uppfylla miljökvalitetsnormer för vatten.

1.3. Känsliga områden

Beskrivning av värden som är extra känsliga för mer intensiv mark- och vattenanvändning

Vattentjänstplanen omfattar hela Mörbylånga kommun. Vattentjänstplanen omfattar således områden med känslig landskapsbild, särskilt värdefulla naturmiljölandskap och kulturmiljövärden med hög känslighet.

Bedömning av risk för påverkan på känsliga områden

Vattentjänstplanen omfattar hela Mörbylånga kommun, men är ett strategiskt planeringsdokument som i sig inte innebär någon risk för påverkan på känsliga områden. Risk för påverkan hanteras istället i nästa skede, till exempel i samband med projektering och beslut om nya verksamhetsområden för vattentjänsterna. Vattentjänstplanen bedöms därför inte utgöra en betydande risk för påverkan på känsliga områden.

1.4. Risk för allvarliga olyckor

Beskrivning av risker och eventuell påverkan

Vattenförekomster och vattentäkter behöver skyddas mot föroreningar som orsakas av punktutsläpp och diffusa föroreningskällor liksom akuta olyckshändelser. För en vattentäkt i drift kan den direkta konsekvensen av en förorening bli att tälten blir obrukbar för en kortare eller längre tid.

Föroreningar kan medföra stora kostnader i form av saneringsåtgärder, rening av dricksvatten, överföringsledningar eller ersättning till industrier och sjukhus som är beroende av vatten av hög kvalitet för sin verksamhet. Det är därför viktigt att skydda vattenförekomster och vattentäkter mot föroreningar genom aktuella skyddsföreskrifter och genom att reservvatten eller nödvatten finns att tillgå.

Aktiva vattentäkter i kommunen omfattas sedan tidigare av vattenskyddsområden. Vattentjänstplanen identifierar dock behovet av revidering och översyn av skyddsföreskrifter och vattenskyddsområden.

Vattenverk, reningsverk och pumpstationer kan påverkas av skyfall genom till exempel överbelastning och översvämning. Enligt de skyfallskarteringar som redovisas i Dagvatten- och skyfallsplanen bedöms dock risken för allvarliga olyckor till följd av skyfall i nuläget inte vara betydande.

Bedömning av risk för allvarliga olyckor

Vattentjänstplanen bedöms inte utgöra en betydande risk för allvarliga olyckor. Planen bidrar istället till att förebygga allvarliga olyckor.

1.5. Gränsöverskridande miljöeffekter

Beskrivning av risk för gränsöverskridande miljöeffekter

Vattentjänstplanen är ett strategiskt styrdokument för Mörbylånga kommun. Planen bedöms inte påverka omkringliggande kommuner när det gäller till exempel

vattenskyddsområden och efterlevnad av miljökvalitetsnormer i sjöar och vattendrag. Inte heller när det gäller betydande risk för allvarliga olyckor.

Bedömning av risk för betydande miljöeffekter i andra länder

Vattentjänstplanen riskerar inte att ge upphov till gränsöverskridande miljöeffekter, som kan ha påverkan utanför kommunens eller Sveriges gränser.

1.6. Betydelse för andra planers miljöpåverkan

Beskrivning av betydelse för andra planers miljöpåverkan

Vattentjänstplanen bedöms inte påverka, men har tydliga kopplingar, till andra kommunala planer och styrande dokument. Dessa har i vissa fall utgjort underlag till vattentjänstplanen.

En ny kommuntäckande översiktsplan (ÖP 2045) har tagits fram. Den är på samråd under våren 2025. Ingen direkt påverkan på översiktsplanen bedöms i dagsläget.

När det gäller regionala planer bedöms vattentjänstplanen ha koppling till den Regionala vattenförsörjningsplanen, men någon direkt påverkan bedöms inte finnas. I övrigt ses inga tydliga kopplingar eller potentiella konflikter till regionala planer.

Bedömning av betydelse för andra planers miljöpåverkan

Vattentjänstplanen bedöms inte påverka andra planers miljöpåverkan.

1.7. Miljöeffekternas omfattning

Beskrivning av miljöeffekternas sannolika omfattning

Miljöeffekterna som Vattentjänstplanen bidrar med är i huvudsak positiva.

Bedömning av miljöeffekternas sannolika omfattning

Vattentjänstplanens negativa påverkan på miljöeffekterna bedöms vara liten.

1.8. Möjlighet att avhjälpa miljöeffekter

Beskrivning av i vilken utsträckning det är möjligt att avhjälpa sannolika miljöeffekter

Vattentjänstplanen beskriver åtgärder som syftar till att avhjälpa flera sannolika miljöeffekter.

Bedömning av i vilken utsträckning det är möjligt att avhjälpa sannolika miljöeffekter

Vattentjänstplanen bedöms kunna bidra till att miljöeffekterna minskar.

1.9. Betydelse för hållbar utveckling

Beskrivning av hur detaljplanen kan bidra eller motverka till hållbar utveckling

Vattentjänstplanen bedöms kunna bidra till en hållbar utveckling av Mörbylånga kommun planen fokuserar på utveckling av vattentjänsterna ur ett hållbart perspektiv.

Bedömning av i vilken utsträckning detaljplanen kan motverka hållbar utveckling

Risken bedöms vara liten.

1.10. Planen som förutsättning för vissa typer av etableringar, verksamheter eller åtgärder

Möjliggör detaljplanen för någon verksamhet som räknas upp i bilaga till Miljöbedömningsförordningen (SFS 2017:966)?

Vattentjänstplanen möjliggör inte för någon verksamhet som omfattas av Miljöbedömningsförordningen (SFS 2017:966).

Bedömning av påverkan på omfattningens och verksamhetstypens påverkan

Vattentjänstplanen berör inga verksamheter, påverkan bedöms därför vara liten.